

SIIKAJOEN KULTTUURIKASVATUSSUUNNITELMA

Kulttuurikasvatussuunnitelma (KOPS) on vuosittain toistuva, etukäteen budjetoitu ja selkeä suunnitelma, jossa taataan halutunlainen taide- ja kulttuurikasvatus eri ikäryhmille.

KOPS:n parissa työskentelevät aina kunkin taiteenalan ammattilaiset sekä kulttuurikasvattajat tiiviissä yhteistyössä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen sekä muiden kohderyhmien ohjaajien kanssa. Suunnitelma on sopimus siitä, miten laadukasta kulttuuri-, taide- ja kulttuuriperintökasvatusta toteutetaan osana opetusta.

Kulttuurikasvatus koskee kaikkea opetusta, ei vain taide- ja taitoaineita.

Kulttuurikasvatussuunnitelma perustuu paikalliseen opetussuunnitelmaan ja sen toteuttamiseen.

Kulttuurikasvatussuunnitelma pohjaa lakiin kunnan kulttuuritoiminnasta, jolla kunta edistää kulttuurin ja taiteen tekemistä, harrastamista, saatavuutta ja käyttöä sekä taide- ja kulttuurikasvatusta.

Kulttuurikasvatussuunnitelman hyöty:

1) Yhdenvertaisuus

Kunnan sivistyslautakunnan hyväksymä ja perustasolla budjettiin pysyvästi laitettu KOPS on jokaisen kunnan lapsen ja nuoren sekä erityisryhmiin kuuluvan saavuttava suunnitelma. Näin taide ja kulttuuri tavoittaa myös heidät, jotka eivät itsenäisesti voi hakeutua toiminnan pariin. Asuinpaikka, varallisuus tai perheen mielenkiinnon kohteet eivät vaikuta siihen, pääseekö henkilö osaksi taide- ja kulttuurituokioita.

2) Saavutettavuus

KOPS takaa, että pienemmissä kunnissakin esitykset, ammattitaiteilijoiden ja kulttuurikasvattajien vierailut tavoittavat lapset ja nuoret, eivätkä esitykset jää vain isompien paikkakuntien yksinoikeudeksi.

3) Kunnan elinvoimaisuus, yhteisöllisyys ja työllistävä vaikutus

Ennalta suunniteltu ja budjetoitu kulttuurikasvatussuunnitelma on mille kunnalle tahansa eduksi. Se osoittaa, että kulttuuria arvostetaan kunnassa, ja taidealojen monipuolinen, kerrannainen vaikutus sekä ihmisten hyvinvointiin että työllistymiseen ymmärretään. KOPS-työssä kaikki alueen omat taiteilijat ja kulttuurintekijät saavat vuosittain toistuvaa lisätyötä ja alueen lapset ja nuoret oppivat tietämään mitä oman kunnan alueella on. Yhteisöllinen vaikutus on suuri, jos mukana ovat niin paikalliset yritykset sponsoroimassa kokonaisuuksia kuin taiteilijat, koulut ja päiväkodit. Kulttuurikasvatussuunnitelmasta saa helposti tehtyä koko kunnan yhteisen asian.

4) Lasten ja nuorten tunne- ja esiintymistaidot sekä monipuolinen maailmankatsomus

Tutkimuksissa on moneen kertaan todettu kuinka pitkäaikainen kulttuurin ja taiteen harrastaminen on vähentänyt ja ennaltaehkäissyt monia ongelmia ihmisten käytöksessä, oppimisessa, kaveritaidoissa tai avarakatseisemmassa

suhtautumisessa maailmaan. Kulttuurin ja taiteen kautta on mahdollista käsitellä mitä tahansa asiaa tavalla, joka jättää pysyvämpiä positiivisia muistijälkiä. Oman luovuuden tuominen esiin ja heittäytyminen uuteen tekee kaikille ihmisille hyvää, positiivisen minäkuvan ja onnistumisen kokemusten saaminen on yhä tärkeämpää nykymaailmassa. Mille tahansa kunnalle on hyötyä siitä, että sen lapsista kasvaa esiintymistaitoisia ja monipuolisesti ajattelevia, toiset huomioon ottavia nuoria. Taide ja kulttuuri on väylä, jota jokaiselle pitää antaa mahdollisuus hyödyntää.

Varhaiskasvatus

Kaikessa taiteenaloihin liittyvässä opetuksessa huomioidaan varhaiskasvatussuunnitelman laaja kohta ”kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu” sekä nähdään lapsi nimenomaan aktiivisena toimijana, huomioiden ryhmäkohtaiset tarpeet kussakin toimintaympäristössä. Kulttuuriseen osaamiseen kuuluu lapsen ikätason mukainen tutustuminen oman kunnan taiteilijoihin, rakennuksiin, näyttelytoimintaan ja luonnonympäristöihin. Kaikki taiteen tekeminen taas tukee vuorovaikutusta ja ilmaisua, ja vahvistaa lapsen näkemystä itsestään luovana ja onnistuvana yksilönä.

Alle 3-vuotiaat

- tutustutaan kirjastoon ympäristönä, kirjastokäynnit osaksi arkea
- retki lähiluontoon: tutkitaan ja ihmetellään kaikilla aisteilla
- tehdään yhteistyötä paikkakunnan kulttuurituottajien kanssa (VIMMA, yritykset, kirjasto)

3-5 -vuotiaat

- kirjastovierailut: itse lainaaminen, palauttaminen, kirjasto tilana haltuun
- osallistuminen satu- ja loruhetkiin yms. järjestettyihin tapahtumiin
- retki paikalliseen kulttuuriympäristökohteeseen: patsas, museo, puisto, luonnonmuistomerkki
- tuotetaan itse kulttuuria, satuja, taidetta

Peruskoulut

Alakoulu

- osallistuminen vuotuisjuhliin
- osallistuminen esittävän taiteen kokonaisuuksiin

Esikoulu

- vahvistetaan osallistumista piha-, perinne- ja laululeikkkeihin. Luovissa, lasten itse kehittelemissä mielikuvitusleikeissä lapsi saavuttaa parhaimmillaan flow-tilan, johon taiteen ja kulttuurin avulla voi myöhemmin päästä.

- kansainvälisyyskasvatus: puhutaan omista juurista, askarrellaan esim. sukupuu ja mietitään, mikä on kotiseutu
- laulu- ja työpajakonsertit, joissa eskarit pääsevät itse kokeilemaan soittimia monilta maailman kolkilta
- Kirjasto: kirjastosta kutsukirje kaikille eskareille. Oma kirjastokortti ja kirjaston tiloihin ja tapoihin tutustuminen. Kirjavinkkaus esim. nukketeatterin keinoin. Lukudiplomi.

1. luokka

Kädentaidot

- liittyy OPS: kohtaan T1 rohkaista oppilasta kiinnostumaan ja innostumaan käsin tekemisestä
- vierailu kotiseutumuseossa. Koululla tai museossa kädentaitojen työpaja, jossa perehdytään johonkin vanhaan tekniikkaan, esimerkiksi juuri- tai tuohityöt
- kirjasto: oma kirjastokortti ja kirjaston käytön opetus. Tutustuminen lukudiplomiin, kirjavinkkaus

2. luokka

Sirkus

- liittyy OPS:n painotukseen Vuorovaikutus ja monipuolinen työskentely
- sirkuspajassa otetaan mittaa tilasta ja ulottuvuuksista, unohtamatta oman kehon mittoja. Sirkustyöpaja voidaan toteuttaa joko virtuaalisena tai paikan päällä.
- kirjasto: oman ikätason mukainen lukudiplomi ja kirjavinkkaus kirjastossa tai kouluilla

3. luokka

Musiikki

- OPS: Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)
- vierailu vapaavalintaisessa luontokohteessa.
- biisipajassa luokka sanoittaa, säveltää ja sovittaa oman laulun
- kirjasto: kirjastosuunnistus: aineiston luokitteluun tutustuminen. Kirjavinkkaus kouluilla tai kirjastossa, kirjailijavierailu

4. luokka

Musiikkiliikunta

- OPS: Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)
- Käynti vesistökohteessa. Tanssipajassa tehdään koreografiaa liittyen esimerkiksi veden ja linnuston liikkeisiin
- kirjasto: verkkokirjaston ja e-kirjaston opetus, tiedonhakuharjoituksia, lukudiplomi sekä kirjavinkkaus

5. luokka

Sanataide

- OPS: S4, Kielen, kirjallisuuden ja kulttuurinen ymmärtäminen
- kirjailijavierailu, joko paikan päällä tai virtuaalisesti
- sanataidetyöpaja, jossa luodaan yhteinen tarinamaailma, omat henkilöhahmot ja muita tekstejä
- kirjasto: tiedonhaun opetus ja verkkokirjaston kertaus. Lukudiplomi ja kirjavinkkaus joko kirjastossa tai kouluilla

6. luokka

Kuvataide

- OPS S3: Taiteen maailmat
- tutustuminen paikalliseen taiteilijaan ja hänen työskentelyynsä
- Virtuaalivierailu / video Suomen taiteen tarina, jossa esitellään Ateneumin pääteokset
- toteutetaan Siikajoki-kollaasi, joka laitetaan esille kirjastoon
- kirjasto: tiedonhaun opetus ja kirjavinkkaus

Yläkoulu

- osallistuminen vuotuisjuhliin
- osallistuminen esittävän taiteen kokonaisuuksiin

7. luokka

Elokuvataide

OPS S3: Suomea luodaan, rakennetaan ja puolustetaan

- käynti sankarihaudoilla
- tutustutaan sotien kuvaamiseen taiteenalan keinoin
- kirjasto: verkkokirjaston ja e-kirjaston käytönopetus. Lukudiplomi, kirjavinkkaus, kirjailijavierailu

8. luokka

Taidetestaajat

- Taidetestaajat vie kaikki Suomen kahdeksasluokkalaiset kokemaan ja arvioimaan taidetta.
- kirjasto: kaverivinkkauksen opetusta, draamaa, sanataidetta. Lukudiplomi.

9. luokka

Paikallishistoria ja -kulttuuri, valokuvataide

OPS: Paikallisuuden arvostaminen, yhteiskuntaan sopeutuminen ja maailmankuvan avartaminen

- retki bussikyödyllä kaikilla kylillä. Tutustutaan paikallisiin kulttuurikohteisiin, kirkkoihin maalauksineen
- ennen retkeä valokuvaustyöpaja, jonka oppeja käytetään hyväksi retken aikana
- kirjasto: tietosurffauksen mahdollisuudet ja vaarat, mediakriittisyys. Lukudiplomi.

Lukio

- osallistuminen vuotuisjuhliin
osallistuminen esittävän taiteen kokonaisuuksiin

1. luokka

Luova työ ammattina -kokonaisuus ja arkkitehtuuri

OPS: Työelämätaidot ja yrittäjyys L6

- luova työ ammattina -video sekä paikallinen luovan alan yrittäjä käy kertomassa omasta työstään ja kertoo esimerkiksi mitä äidinkielen taitoja yrittäjä tarvitsee työssään
- luova kirjoittaminen, tutustuminen esimerkiksi paikallisiin harrastajanäyttelijäryhmiin
- arkkitehtuurityöpajassa tutustutaan perinnerakentamiseen, koristemaalaukseen ja/tai puutalotuotantoon
- kirjasto: kirjavinkkaus

2. luokka

Vaikuttava viestintä, vuorovaikutustaidot

OPS: Paikallisuuden arvostaminen, yhteiskuntaan sopeutuminen ja maailmankuvan avartaminen

- mediataiteen työpajassa mietitään miten omasta asuinalueesta saisi oman ikäisille nuorille houkuttelevan mainoksen
- tehdään somekampanja omasta kunnasta, verkkoviestintää, mainos
- sosiaalinen media vuorovaikutusympäristönä
- kirjasto: kirjavinkkaus.

3. luokka

Tapakulttuuri

OPS: hyvien tapojen noudattaminen ja perinteiden kunnioittaminen.

- joulujuhlaan näytelmä
- penkkarien suunnittelu
- kirjasto: kirjavinkkaus: klassikot